

IZHAJA VSAK DAN

tedaj ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pese, pesmi, štev. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvd. (10 stot.)

KLASIR SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. esamitice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GÖDINA. Laskah konvencij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštne-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Zopet blamaža v Londonu.

Skadrška kriza na vrhuncu. - Avstrija pred odločitvijo.

Veleposlaniška reunija.

DUNAJ 28. (Izv.) V pozni nočni uri smo dobili od politično jako dobro informirane in zaupljive strani sledečo informacijo:

Današnja londonska konferenca se je končala s popolnim neuspehom za avstrijske nasilne predloge.

Po daljšem posvetovanju se je na konferenci pokazalo, da tripleententa solidarno in vstrajno odklanja način, kakoršnega si je zamislila Avstrija glede nadaljnjega postopanja proti Črnigori.

Za avstrijske predloge sta sicer govorila tudi Nemčija in Italija, a sporazuma nikakor ni bilo mogoče doseči. Zato ni preostalo drugega, kakor končati sejo in jo preložiti na četrtak.

Oseba, ki nam je dala te informacije na razpolago, povdarja, da stojimo pred odločilnimi koraki. Avstrija je v svojih oficijalnih in ne-oficijalnih izjavah vedno povdarjala, da mora vstrajati na takojšnji izvedbi nasilnih sredstev proti Črnigori in zato stoji danes pred vprašanjem, kako odgovoriti na današnji svoj ponovni neuspeh na poslaniški reuniji.

Če so informacije, ki smo jih dobili, resnične, potem je pričakovati že tekom jutrnjega dne odločilnih sklepov avstrijske vlade, ki bi morala sedaj svoje grožnje izvršiti. Vse kaže, da pade odločitev v smislu samostojnega nastopa Avstrije, kajti Nemčija in Italija sta samo diplomatsko podpirala avstrijske zahteve, o kaki vojaški asistenci pa nobena ničesar slišati.

(Objavljamo te informacije z rezervo, ker jih vsled pozne noči ni mogoče kontrolirati. Op. ur.)

DUNAJ 28. (Izv.) Kakor smo že poročali, se je zunanji minister grof Berchtold v soboto zvečer obrnil s ponovno noto na velevladi, v kateri jih je opozoril, da nastopi Avstrija proti Črnigori takoj na lastno pest, če današnja seja veleposlaniške reunije ne sklene strogih in nasilnih korakov proti Črnigori.

Ta vest se danes v polnem obsegu potrjuje. S tem večjo napetostjo in vznemirjenostjo so radi tega politični krogi pričakovali izdaja današnje seje poslaniške reunije. Splošno se je smatral današnji dan kot veletkritičen.

A pozno na večer je došla iz Londona presenetljiva vest, da je bila londonska reunija zopet odlogljena in sicer na četrtek ob 3.30 popoldne.

Vsled tega popolnoma nepričakovane rezultata vlada v dunajskih merodajnih krogih popolna nelzvestnost. Nikdo ne ve, kaj se zgodi. Avstrija bi morala danes faktično izpolniti svoje grožnje in nastopiti samostojno proti Črnigori.

Politični krogi, ki stoje v posredni zvezi z dunajskimi uradnimi krogi, zatrjujejo,

da ni izključeno, da se je Avstrija v zadnjem trenutku vendar odločila za potrpežljivost, ker se baje posreči diplomatskim potom doseči predajo Skadra.

Glede usode Skadra se sicer tudi še danes naglašja popolno soglasje velesil, čeravno se sedaj, ko postaja akcija Essad paša vedno razsežnejša in ko ima Essad paša mogoče že večino albanskih plemen na svoji strani, niti ne ve, komu naj pripade Skader, ker je Essad paša kot knez Albanije že odstopil Skader Črnigori.

Oficijalno londonsko poročilo pravi: V vnanje-političnih krogih vlada velika rezerva, a povdarja se, da ni povoda za pesimizem. Pripomniti je namreč, da sta po konferenci odšla avstrijski in ruski zastopnik skupno in se nato še dalje časa posvetovale.

Skadrška kriza.

LONDON 28. (Izv.) V soboto ponoči je odposlal zunanje minister grof Berchtold velesilam novo cirkularno noto, v kateri predlaga, naj pošljejo vlade svojim zastopnikom na poslaniški reuniji take instrukcije, da zamore konferenca takoj skleniti glede skadrškega vprašanja definitivne sklepe.

Avstrija izjavlja, da je vsako nadaljnje izvrševanje blokade črnogorskega obrežja brez pomena, ker je po poročilih admiral Njegovana blokada tako že popolnoma izvedena. Monarhija dalje izjavlja, da nikakor ne more več trpeti nadaljnjega zavlčevanja krize in smatra za neobhodno potrebno, da odgovore velevladi nemudoma jasno in obvezno.

DUNAJ 29. (Izv.) Iz diplomatskih krogov smo dobili sledečo informacijo: Brzojavna zveza s Skadrom zopet funkcijonira. Avstrijski generalni konzul, osebe konzulata in sploh vsa avstrijska kolonija v Skadru je popolnoma zdrava in se nahaja v najboljšem položaju. Vesti o umoru avstrijskega konzula, katere so razširili dunajski nemški listi, so bile torej popolnoma izmišljene in tendenciozno zlagane.

Dne 25. aprila je prispel v Skader črnogorski prestolonaslednik Danilo. Izdal je na prebivalstvo in narod proklamacijo, v kateri pravi med drugim: Črnogorci so Skader osvojili in ga zato pod nobenim pogojem ne dajo iz rok. Ostal je v trdnjavi 5 bataljonov vojakov, z ostalo armado pa je odšel proti severu in dospel včeraj na Cetinje.

Dopolodne so podvzeli zastopniki velesil pri črnogorski vladi kolektivni korak, da v smislu sklepa veleposlaniške reunije dne 23. aprila, pozovejo črnogorsko vlado, naj preda Skader. A črnogorska vlada je odgovorila, da zahtevajo črnogorske tradicije tako strogo praznovanje pravošlavnih velikončnih praznikov, da se v tem času ne sme razpravljati o nobenih političnih vprašanjih, vsled česar odgovori vlada na poziv pozneje.

Avstrijski merodajni krogi s tem odgovorom seveda niso zadovoljni in danes bo avstrijski zastopnik na veleposlaniški reuniji v Londonu zahteval, naj velevladi vendar že enkrat definitivno odločijo, kaj se s skadrskim vprašanjem. Avstrija se samo s po-

ostritvijo blokade ne more zadovoljiti, ker je zunanje ministrstvo dobilo sporočilo, da so Srbi tako bogato založili Črnogoro z živjem, da za enkrat zadostuje za najmanj pol leta. Monarhija zahteva, naj sklene reunija vojaško intervencijo, sicer nastopi Avstrija na svojo pest.

Kralj Nikola je baje izjavil diplomatskim zastopnikom, da zahteva črnogorska armada brezpogojno, da mora Skader ostati v črnogorskih rokah, pa naj se zgodi, kar hoče. Črnogorska vlada sicer želi, da se izogne internacionalnim komplikacijam, a z ozirom na lastne življenske interese nikakor ne more odstopiti od Skadra.

LONDON 28. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Tukašnji črnogorski delegat Popović je prejel s Cetinja depešo, ki napoveduje izročitev sledeče note črnogorski vladi od strani velesil:

„Čast nam je, podati kraljevski črnogorski vladi kolektivno izjavo, da padec Skadra ne more ničesar spremeniti na sklepu velesil glede omejitve severne in severovzhodne Albanije, vsled česar se mora mesto kolikor mogoče hitro izprazniti in izročiti poveljniku mednarodnega brodovja v črnogorskih vodah. Kraljevska črnogorska vlada se pozivila, da na to sporočilo točno odgovori.“

Delegat Popović je izjavil, da je dobil od svoje vlade povelje, naj proti tej neprilicni in nerodni zahtevi protestira pri angleški vladi.

DUNAJ 28. (Izv.) Z današnjim dnem je dosegla skadrška kriza svoj vrhunec. Listi poročajo, da pade zvečer odločitev, ali v ugodnem ali pa neugodnem smislu. Opazuje se, da velesile glede postopanja proti Črnigori niso edine, kakor se je sploh tekom cele vojne pokazala med njimi nesolidarnost in neodločnost. Niti Italija in Nemčija ne odobravata brezpogojno avstrijskih zahtev, kaj šele tripleententa, ki z Rusijo na čelu zagovarja načrt glede nadaljnjih kompenzacij Črnigori za Skader. Ta predlog je stavil ruski zastopnik na veleposlaniški reuniji, grof Benckendorf že v petek, a ker se velevladi niso mogle zjediniti, se je reunija za enkrat odločila samo za novo mirno demaršo na Cetinju.

Essad paša — knez Albanije.

DUNAJ 28. (Izv.) Albanska korespondenca javlja, da je bilo vprašanje kapitulacije Skadra in kandidature Essad paše za albanski prestol v Belgradu že davno sklenjena stvar. Za sporazum je deloval v zelo odlični meri zlasti turški major Ejub Sabri, ki je bil nastanjen v Belgradu kot vjetnik.

LONDON 28. (Izv.) S Cetinja se poroča, da se je Essad paša v Lješ proklamiral za kralja in prodira z vso naglico v notranjost Albanije, da se združi z ostanki armade Džavid paše, ki je že imenovan za njegovega vojnega ministra. Člani provizorične albanske vlade so iz strahu pred Essad pašo vsi pobegnili.

DUNAJ 28. (Izv.) Toliko proslavljanemu Essad paši, očitajo dunajski merodajni krogi sedaj kar naenkrat izdajstvo. Baje je bila kapitulacija Skadra izdajška, ker je bilo tako živča kakor municije še za več mesecev. Od vladnih krogov inspirirana albanska korespondenca dolži Rusijo, da je ona s svojimi zahrbtnimi intrigami in prikritimi lovavimi načrti dosegla tako kapitulacijo Janine kakor padec Skadra.

CARIGRAD 28. (Izv.) Uradno poročil Essad paše Porti o kapitulaciji Skadr omajna tudi umor bivšega komandant Hasana Rizza beja. Essad paša izjavlja, da so Albanci umorili Rizza beja zavrtno pri neki inspekciji. Bil je zaboden v srce.

Neresnične vesti o srbskih grozodejstvih.

BELGRAD 28. (Srbski tiskovni urad „Edinosti“). V zadnjem času so se iz soljskega vira raznesle razne vesti o grozodejstvih, ki jih je baje zagrešilo srbsko vojaštvo na bolgarskem prebivalstvu v onih delih Makedonije, ki jih je okupirala srbska vojska. Te vesti vzbujajo v tukašnjih vodilnih krogih tem večje iznenadenje in neprijetne občutke, ker so take vesti kot vesti nekih posebnih korespondentov zašle celo v slovansko časopisje v avstro-ogrski monarhiji.

Tukašnji vodilni krogi izjavljajo, da se proti tako prozorni tendenciozni kampanji ne morejo in tudi ne žele boriti, najmanj pa z enakim orožjem, vendar pa z žalostjo konstatirajo, da so tudi nekateri prijateljski slovanski časopisi pokazali s tem, da odleje ne smatrajo več za neverjetno niti eno onih obrekovanj, ki so bila karakteristična samo za dunajsko časopisje, ki pa je bilo stvarno vedno dementirano.

Vsi trezni in odgovorni srbski in bolgarski politiki žele, da se na miren način in na podlagi stvarnih interesov in argumentov reši vprašanje razdelitve ozemlja, in bi bilo v resnici žalostno, ko bi se s širjenjem take vrste obrekovanj celo med Slovani utrdilo mnenje, da tudi na novem Balkanu vlada barbarizem, kakoršnega mu imputirajo znani nasprotniki Balkana in S'ovanstva.

Mirovno vprašanje.

CARIGRAD 28. (Kor.) Porta še ni prejela note velevladi.

CARIGRAD 28. (Kor.) Imenovanje mirovnih delegatov, kakor jih je imenoval „Tanin“, še ni definitivno. Ministri so samo sklenili imenovanje osebe designirati. Neki član delegacije je izjavil, da toliko časa, dokler velevladi ne izroče Porti svoje note, niti ni sigurno, če sploh odidejo mirovni delegati v London, ker bo preliminarni mir vseboval le točke sekundarnega značaja, dočim bodo o glavnih vprašanjih razpravljale velevladi in finančna komisija v Parizu, kamor odidejo turški zastopniki jutri.

Atentat na Šukri pašo.

ATENE 28. (Kor.) „Agence d'Athenes“, iz Carigrada, da je mladoturški komite plačal nekemu sumljivemu človeku 6000 funtov, da umori v Sofiji bivšega drinopolskega poveljnika, Šukri pašo, ker je navdušen pristav umorjenega vojnega ministra Kazim paše.

Diference med zavezniki.

BELGRAD 28. (Izv.) Srbska armada, ki se je vdeleževala obleganja Skadra, je bila odposlana proti Vardaru, kjer zbira tudi Bolgari svojo armado proti Srbiji.

Prestolonaslednik v avdijenci.

DUNAJ 28. (Izv.) Včeraj je sprejel cesar prestolonaslednika v priv. avdijenci. Nemški listi so seveda takoj razkričali, da je šlo za jako važne odločitve. Da to ni res, najbolj spričuje dejstvo, da je cesar sprejel takoj tudi prestolonaslednikovo soprogo, vojvodinjo Hohenberg in njegove otroke.

PODLISTEK.

Metka in njen greh.

Spisal Jos. Vandot.

Metka je skočila naglo na noge. Postavila se je pred Tomaža, pa je dejala ježno: „Kaj noriš, Tomaž? Vsak dan bolj noriš. Pusti poštene ljudi pri miru! Kaj se obreguješ? Sam zase skrbi, ki si zanikr tako, da vpije v nebesa...“

A tudi Tomaž je vstal. Zgrabil je deklico za roko in jo je stisnil tako, da je Metka zastokala. „Kaj, pošten!“ je zasikal strastno. „Hudir je, ti pravim, a ne človek... To ti povem, Metka, pusti ga! Če ne, boš videla, kaj se pravi mene ne poslušati... Le enkrat se obrni za njim, o, le enkrat! Hudir je škric, ti povem, a nekdo je še hujši kod hudir. In to sem jaz, da boš vedela, ti...“

Metka se je izrgala siloma iz njegove pesti. Vsa preplašena je stekla na prag. Tam pa se je še obrnila in je rekla s srditim glasom: „Pijan si, Tomaž. Žganja si se napil, ali pa si postal že popolnoma nor. Pameten tako še nisi bil nikdar... Poberi se in ne pridi nikoli več! Še tega se mi manjka, da

bi me mikastil tak pijanec in norec. Kar izgubi se!“

Metka je zaloputnila vrata in je izginila v hišo. Tomaž je ostal sam zunaj. S široko odprtimi očmi je gledal v vrata in se bil kaj kot orkamenel. Poslušal je, če se kaj gane v hiši. Dvakrat je videl šiniti senco mimo rdeče zastrtga okna, in zdelo se mu je, da je to Metka. A vrata se niso več odprla. Hipoma je ugasnila tudi luč, in črna tema se je je zgrnila krogokrog... Tomaž se je zgenil. Sinil je z roko preko znojnega četa in je vzdihnil glasno.

Sem z nasprotne strani so se oglašili tedaj koraki. Tomaž se niti ozrl ni, ampak je zbežal proti polju. Tam gori, kjer je stal Seljanov kozolec, se je ustavil. Pod kozolecem je bilo polno svežega sene, ki ga niso mogli čez dan spraviti v brane. Tomaž se je vrgel nanj. Obraz je zaril v dišečo seno, z nogami pa je jel biti krog sebe.

„Jezes, Jezes!“ je stokal neprenehoma. Kakor majhen otrok je ihtel, če mu vzameš najljubšo igračo. Saj je čutil v srcu divjo bolelost, saj je vedel, da se je končalo danes vse, prav vse... Škric mu je začaral zlato rudo, škric mu je začaral tudi ljubo Metko... Jezes, Jezes!

In Tomaž ni ihtel več, ampak je pričel tuliti, da se je razlegalo daleč v noč. Bil je

z nogami okrog sebe, z rokami pa si je pulil sive, razmršene lase. Divja bolelost in obup sta ga davila, da je bil kar sam iz sebe. In ni čudno — saj je bil zaljubljen do ušes v Metko. Sam sebe bi bil raztrgal na drobne kosce, samo, če bi bila migula Metka s prstom. Govorili so ljudje božji na vasi, da je prismojen, da mu manjkajo najmanj tri tri kolesca v glavi. A kaj zato! Tomaž se ni menil za govornico. Samo Metko je gledal, in Metka mu ni rekla nikdar, da je prismojen. Še celo prijazna je bila z njim in mu je privoščila dobro besedo. Ta Metka, ki je tako zlata in sladka, da bi jo človek gledal noč in dan kakor najlepšo zvezdico na nebu. Ta Metka, ta ljuba Metka!... In Tomažovo srce je koprnelo in se topilo še vedno bolj. Dannadan je hodil v gore kopat zlato rudo. Zatrdno je bil prepričan, da jo najde nekega dne. In potem stopi pred Metko. Kod svojo zlato nevestico jo popelje na krasen dom, ki ga sezida s svojo zlato rudo. Pride življenje, krasno življenje pride, in Tomaž se bo smejal od jutra do mraka svoji zlati sreči.

In glej — davi je že bil blizu zlate rude. Pa je prišel škric, pa mu je začaral zlato rudo. In nocoj se je razjezila Metka nad njim. Pijanec mu je dejala in norec. A Tomaž je bil samo vsled srčne bolesti pijan.

Bogme, saj ni zavžil niti kapljice žganja danes, niti koščka kruha ni imel danes v ustih. Pa mu je rekla pijanec in norec — o, Metka, ti zlata Metka!

In Tomaž je zatulil, da se je razlegalo doli v vas. Čul ga je nočni čuvaj Zep pa se je prekrižal trikrat. „Bog daj nesrečnim dušam večni raj!“ je vzkliknil nočni čuvaj Zep, maled, da tarna v goščavi duša, ki ne najde vseh svojih grehov pota v večna nebasa. A Tomaž ni umolnil. Vedno glasneje je tulil in si je trgal sraceo na prsih. Šele, ko se je zasvetil mesec izza škrbastih snežnikov, se je pomiril nekoliko. Ničveč ni tulil, ampak samo stokal je in se je prevračal po senu.

Prvi svit jasnega dneva je šinil na zemljo, ko se je dvignil Tomaž. Opetekajoč je šel preko polja. Ognil se je vasi, pa se je približal od strani Seljanovemu dvorišču.

Glasno so peli petelini tam, in zdanilo se je bilo že popolnoma. Tomaž se je plazil preko dvorišča, da bi ga ne zapazil nihče. Že je stopil na stopnice, ki so peljale na skedenj. Tedaj so se odprla zadnja vrata, in na pragu se je prikazal sam Seljan. Začudil se je, ko je zagledal Tomaža na stopnicah. A hipoma je spoznal vse, in jeza ga je pograbila.

(Dalje.)

Berchtoldove konference.

DUNAJ 28. (Izv.) Zunanji minister grof Berchtold je danes dalje časa konferiral z ruskim poslanikom Giersom, in nato z angleškim in nemškim poslanikom.

„Narodne Novine“, Cuvaj in kapitulacija Skadra.

DUNAJ 28. (Izv.) „Zeit“ poroča iz Zagreba, da je bil članek, v katerem so uradne „Narodne Novine“ proslavljale črnogorsko zmago pred Skadrom, inspiriran direktno od Cuvaja. Kraljevski komisar Cuvaj, ki se nahaja še vedno „na dopustu“, je hotel na ta način kompromitirati svojega namestnika, podkomisarja Unkelkuserja, ga lepo odstraniti in se potem vrniti z „dopusta“.

A preiskava je te Cuvajeve mahinacije razkrila in vzbudila v ogrskih krogih velikansko ogorčenje. Hrvaški minister Josipović je baje energično opozoril ogrsko vlado, naj vendar še enkrat odstrani Cuvaja, ki niti v tem kritičnem trenutku, v katerem se nahaja monarhija, ne misli na ničesar drugega, kakor samo na svoje osebne koristi.

Zborovanje mladočeških zaupnikov v Pragi.

PRAGA 28. (Izv.) Danes se je vršil kongres mladočeških zaupnikov, na katerem se je razpravljalo o notranji in zunanji avstrijski politiki. Sprejeta je bila resolucija, ki pozivlja vse češke poslance, naj v narodnem vprašanju postopajo enotno in solidarno in pridobe češčini kot notranjemu uradnemu jeziku potreben ugled in veljavo.

Resolucija dalje povdarja, da justični minister dr. Hochenburger s svojim nerodnim postopanjem le ovira češko-nemška pravna pogajanja, vsled česar se pozivljajo češki poslanci, naj preprečijo škodljivo delovanje tega zagrozenega nemškega nacionalca.

Poljsko-rusinska kriza.

LVOV 28. (Izv.) Danes so se vršila s poljskimi konservativci pogajanja glede gališke volilne reforme, a so bila brezvspešna. Tudi pogajanja finančnega ministra Zaleskega s poljskimi škofi niso dovedla do nobenega rezultata. Splošno prevladuje mnenje, da je razpust gališkega deželne zboru neizogiben.

Evharistični kongres na Malti.

MALTA 28. (Kor.) Včeraj je bil končan tukajšnji evharistični kongres s slavnostnim sprevedom.

Revolucija v Lizboni.

LIZBONA 28. (Kor.) General Fausto Guerdes, stotnika Carzeda de Andrade in Lima Dias in poročniki Lobopimentel, Dosanto in Dimiz so bili aretirani. Pričakovati je še nadaljnji aretacij. Mornariške čete so vedno pripravljene. Pred vzhodom vojašnice 5. pešpolka je našla policija štiri bombe. Križarka „Almirante Reis“ je dobila povelje, naj bo pripravljena za takojšen odhod. Po vsem Portugalskem vlada popolen mir.

Zanimiv govor francoskega ministrskega predsednika.

PARIZ 28. (Kor.) Ministrski predsednik Barthou je priredil včeraj v svojem volilnem okraju Olerozonu veliko zborovanje volilcev, kjer je med drugim izjavil: „Francija je tekom zadnjih kriz vedno delovala za ohranitev evropskega mira, a narod mora biti seveda tudi za vsak slučaj pripravljen. Bolj nevaren nego vojna, je strah pred vojno; hujši ko strah pred vojno, je poraz. Vsled tega moramo storiti vse, kar je potrebno, za našo narodno obrambo.“

Albanski — „maček“.

Polagoma prihajajo do spoznanja mnogi — eden za drugim. Ne vsi — ali mnogi. Sili dogodkov, trdi realnosti, se ne morejo odtežati tudi oni. Ali razočaranje je pregrešno, preneumljeno je napravilo konec doživljenjskim sanjam in velikim nadam in prekruto je napravilo debelo črto čez vse njihove drzne načrte za domišljano veliko bodočnost ad maiorem Germaniae gloriam: vse to je prišlo preveč hkrati, vse to preveč boli in peče, da bi mogli napraviti hkratu kar ves korak od sanj do popolne uklonitve pred veličino resnice in pravice.

Sila dogodkov jih je potisnila le za eno etapo dalje. Priznavajo pač, da so dogodki koncept njihove politike temeljito zmešali, ali da bi iz dobljene lekcije crpili tudi jedino možen zdrav pouk do vseh konsekvenc — tega ne morejo. Njihovo srce je preveč sovražno, in je bilo prepolno vihrave sovražnosti, da bi moglo, tako kruto prevarjeno, ubirati naenkrat strune pameti tja na tisto stran, kjer — sovražno.

Tipična med takimi napoli spreobrnjenimi nemškimi listi, je dunajska „Zeit“. Ta list je prinesel te dni članek, ki je vseboval najstrožjo obsodbo naše znanje politike napram balkanskemu vprašanju. Vsa ostrina te sodbe je izražena že v stavku, kjer pripoznava, da nam navdušenje naše monarhije za Albanijo prinese bore malo koristi. Uvideva, da se bodo tudi po Skadru — članek je bil pisan pred zavzetjem te trdnjave — ustanovitvi albanske države stavljale na pot velike težave. Pa tudi za

slučaj, da bi premagali vse te ovire, nastaja vprašanje: kakov bo vseh to za nas? Kaj bomo imeli za 850 milijonov, ki jih je že požrlo to podjetje, in ki kmalu narastejo do milijarde in — še več? Tako militarnično-politično oporišče, kakoršnjega avstrijska balkanska politika išče že stoletja v — Albaniji, vendar ta poslednja ne more postati za monarhijo, odkar se je grof Aerenthal formalno, a grof Berchtold dejanski odpovedal poti v Albanijo — Sandžaku. V tako oporišče postane Albanija le za Italijo, ki ji pot v Albanijo — morje — je in ostane odprta. Gospodarski ne bo ta siromašna dežela sploh nobenemu mnogo koristila, vsekakor pa Italiji, ker je bližja, prej, nego nam! Za to pa nam bo vodilna vloga, ki smo jo — ne da bi bili naprošeni v to — prevzeli ob ustanovitvi albanske države, tem več — škodila! K sovražstvu Srbov, ki se je od časov grofa Goluchowskega sem ukoreninilo, dobimo še sovražstvo Črnogorcev; a tudi pri Grkih, ki smo jih kakor hlapčitalije pomagali vreči iz južne Albanije, ne ostane za nas ravno prijazno mišljenje. Ostajajo še Bolgari, ki jih hočemo izigravati proti Srbom. Ali tudi Bolgarom ne gre v sklad ustanovitve balkanske države. Saj njihov spor s Srbi in Grki prihaja ravno od tudi, da iščejo odškodnine za albanska ozemlja na vzhodu, ki se jim jih hoče odtegniti. Ako se nam posreči ustanovitev za življenje sposobne velike Albanije, se bodo hudovali na nas vse druge države: Črnogora, Srbija, Bolgarska in Grška. K starim sovražnikom monarhije se pridružijo mnogi novi! Ali pa nam bodo Albanci hvaležni? Kdo ve? Zgodovina uči in neki znani izrek kneza Bismarcka potrja to: da osvobodjeni balkanski narodi ostanejo na dolgu s hvaležnostjo do osvoboditeljev. (Ta trditve dunajskega lista utegne pač veljati za Albance, glede družih balkanskih držav pa ne daja zgodovina nobenih tozadevnih dokazov. Prip. ur. „Edinosti“). Kako nevhvaležna kupčija je to, s katero je grof Berchtold spojil svoje ime in pa — Bogu bodi potoženo — tudi žepe vseh Avstrijcev in Ogrov!

* * *

To poglavje povesti v nemškem listu je gotovo zelo interesantno, poučno, resnično in — pametno. Ali, obžalovati moramo, da ne sledi tudi drugo poglavje, ki bi bilo še interesantnejše in bi še le dalo prvemu poglavju resnično vrednost. Je pač gospod avtor spreobrnjenec le — napoli. To ve in pripoveduje, da smo s tem nesrečnim albanskim podjetjem zašli v strašno zagato, ve in pripoveduje, da nam to podjetje ne bo nič koristilo, ampak neizmerno škodilo, ker nam pač prinaša sovraštvo na mnogih straneh, ljubezni pa na nobeni — ve vse to in pripoveduje vse to, ali prenehuje s svojo povestjo tam, kjer bi moral izvesti najlogičnejši zaključek: odnehajte od te nesrečne albanske kampanje.

In posebno tisti nemški listi, ki so prišli do spoznanja, da od albanske kampanje more priti le veliko zlo in nikake koristi, bi morali izprašati svojo vest, v koliko so ravno oni krivi s svojimi nekdanjimi hujskarijami, da se je naša monarhija zarila v to zagato. In ta zavest o lastni krivdi bi jih morala siliti, da bi sedaj z odkrito in pošteno besedo, povedali vso resnico na adresu njih, ki jim je poverjena usoda te monarhije.

Z „mačkom“ označujemo tisto stanje, ki nastopa za človeka, ko je prečul noč v preobilici vsega dobrega. Hudo mu je na duhu in telesu. Tudi naši monarhiji je prinesla albanska kampanja — hudega „mačka“.

Glasovi iz Koroške.**Zopet deželni kulturni svet!**

Minul teden bi se bil imel vršiti v Velikovecu sadjarski tečaj za kmečke fante iz vsega okraja, pa ni bilo nikogar in sadjarski nadzornik Mayer je moral nazaj v Wolfsberg, ne da bi bil kaj dosegel. Vzrok temu žalostnemu pojavu iščejo menda v vetru, ki je tedaj malo močnejše potegnil. Mi pa pravimo našemu deželnemu kulturnemu svetu, da je iskati vzroka drugje; povedali smo to že parkrat, samo da nič ne koristi. In približno danes zopet: Naš nemško-nacionalni deželni kulturni svet noče nastaviti učitelja, ki bi predaval v našem jeziku o sadjarstvu in drugih panogah kmetijstva. In ravno sadjarski pouk bi nam bil kravov potreben: imamo za sadjarstvo ugodnejšo lego, nego naši sodeželani Nemci (izvzemši Labodske doline), — zanimanja za to panogo kmetijstva je tudi dovolj — a samo učitelja nimamo. Slovenska krščansko-socialna zveza ima sicer sadjarskega učitelja, a s teoretičnimi predavanji nam ni nič pomagano. Demonstracije, sploh praktičen pouk, to vleče in to tudi nekaj zalega! — Da na omenjeni kurz, navzlic obljubljeni povratni stroškov, ni prišlo nobenega fanta, je vzrok ta, ker bi ne razumeli učitelja in bi torej brez koristi trčili le čas, ki ga rabijo doma boljše. Naj vendar enkrat naš nemško-nacionalni kulturni svet poskusi s slovenskimi predavanji

o sadjarstvu in bo učencev dovolj! Za to jamčimo!

V slovo!

Slišali smo, da izgubimo našega obče priljubljenega okrajnega glavarja v Velikovecu, gospoda Mayerhofer pl. Grünbühela, ki je pridržen deželni vladi. Pet let je bil med nami in si je v teku tega časa po svoj ilubljivosti in objektivnosti pridobil zaupanje in simpatije vseh slojev. Težko ga bomo pogrešali. Dasi Nemec po rodu, je kakor političen uradnik le predobro vedel in videl, kako od zgoraj tlačijo naše najprimitivnejše pravice, a pošten, kakor je bil v srcu in dejanju, je znal blažiti udarce, ki so bili namenjeni nam Slovencem v okraju. Tudi v hudih časih, pod Bismarthom, oziroma Heinom, ki je najhujše divjal furor teutonius in je koroški nemški „Volksrat“ ponižal deželno vlado v svojo eksekutivo, je hodil g. Mayerhofer tisto pot, ki mu jo je narekovala poštenost in pravičnost. In zato smo mu Slovenci hvaležni! Želimo le, da bi ga kmalu zopet pomaknili na blazniški lestevici, kakor on to zasluži v sled svojih zmožnosti in vsled svojega blagega značaja. Več takih mož na odgovorna mesta in narodnostno vprašanje v Avstriji bi bilo kmalu rešeno! Zda, ko se s težkim srcem poslavljamo od našega obče priljubljenega okrajnega glavarja, navdaja nas strah, kdo bo njegov naslednik? Se bomo-li smeli bližati Slovenci v okraju novemu gospodu tudi z istim zaupanjem?

Požar.

Kakor povsod v večjih mestih na kontinentu, imajo tudi v Velikovecu svojega „Feuerwächterja“, ki po streli alarmira požarno brambo in meščane; to je, če ni ravno malce zadremal. V noči na sredo je pogorelo gospodarsko poslopje Cikulnikove kmetije tik Velikoveca. Opazili so ogenj najprej meščani, vračajoči se iz gostilne domov, in so takoj alarmirali požarno brambo. In ker je „Feuerwächter“ tam gori v stolpcu še vedno dremal, so začeli lučati kamenje v stolp, da se je moral zbuditi revež. Kakor blisk je skočil s svojega ležišča, vzel čik v usta, puško s steno, zunaj „poknil“ dvakrat, da so se morale zbuditi vse žive velikovške duše. Na to je še trobentač požarne brambe zatulil v vsako ulico posebej in ko je na ta način zbudil tudi tisto število onih, ki je še spala, potem se je le drdal voz požarne brambe na lice mesta. Gospodarsko poslopje je bilo že skoro zgorelo, rešili so samo še hišo. 2 ovci in 2 svinji so ostale v ognju; drugo živino pa so rešili. Več Velikovčanom, ki so prodajali samo zijala, je morala žandarmerija zagroziti s kaznijo, da so šli pomagat.

Za občinske volitve.**Tržaške občinske volitve I. 1909.**

K našemu pregledu izida tržaških občinskih volitev leta 1909, naj dodamo še pomotoma izostali uspehi slovenskih kandidatov III. volilnega razreda v V. volilnem okraju:

Izd volilcev v tem okraju je bil namreč sledeče: Makso Cotič 99, Josip Gregorič 99, Fran Guilič 96 in dr. Josip Wilfan 104; ital. lib. Arch 610, dr. Rascovich 609, Smidersch 608, dr. Vidacovich 609; mazzin. Rasqualis 45, dr. Spadoni 59, Kraus 41, Vettach 41; Nem. Czerny 22.

Domače vesti.

Znamenite izjave znamenitega Nemca. Znameniti nemški publicist in izdajatelj revije „Zukunft“, Maks Harden, je predaval na Dunaju o dogodkih na Balkanu in o avstrijski balkanski politiki. Sikel je razvoj dogodkov in je naglašal uverjenje, da v letu 1908, povodom bosanske krize, ni Nemčija napravila nikake usluge avstro-ogrski monarhiji marveč da je skrbela le za svoje interese. Vse težave, ki jih ima Avstro-Ogrska v zadnjih letih, prihajajo od tudi, da je zaveznica nemške države.

O skaderskem vprašanju je rekel Harden, da bi smatral on za veliko pogreško, ako bi hotela naša monarhija z nasiljem uveljaviti svojo voljo proti Čilgori. Tako odredba bi morala srd vseh Slovanov povečati v neizmerno in ustvariti sovražstvo, ki bi je bilo težko premagati.

Ali, kakor so že Nemci se svojim sovražstvom proti Slovanom, tako je tudi Harden v svojem predavanju izpustil marsikak trd izraz, ki je zvenel kakor klic na boj.

Kaj vzdržuje moč Italijanov v naših krajih? Na to vprašanje odgovarja zadnja „Naša Sloga“:

Drže jih razni privilegiji v volilnem redu; drže jih silni vplivi iz Rima in Berolina na Dunaj; drži jih očitno kršenje temeljnih zakonov te monarhije, posebno pa kršenje § 19. temeljnih zakonov, ki govori o ravnopravnosti vseh narodov in jezikov. Ako bi se viši krogi na Dunaju v resnici držali onega zlatega gesla: Justitia regnum fundamentum, izgubili bi takoj krivično, škodljivo in protizakoniti privilegiji. Ako bi jim bilo na Dunaju več do dostojanstva neodvisne velevlasti, bi s pre-

zirom odbijali vsako vmešavanje Italije in Nemčije v notranje razmere monarhije in oistro bi kaznovali kršitelje temeljnih zakonov.

Ako je kak lačen siromak ukradel kos kruha, takoj ga odvajajo v zapor, kištelji državnih temeljnih zakonov pa se svobodno sprehajajo in — vladajo dalje.

„Naša Sloga“ zaključuje: Naš narod ima pravico vprašati poklicane častitelje: do kedar bo trajala ta nedostojna igra z nami v Istri? Doklej bosta naslile in kršenje zakonov slavila svoje orglje? Gibajmo se po vsej Istri in dajmo glasno razumeti, da tako ne sme več iti dalje.

Kaka je hrvatska vlada! Minole srede so zagrebške uradne „Narodne Novine“ proslavljale črnogorsko vojsko, ki je zavzela Skader. Bilo je navdušenih besed v neuradnem uvodnem članku in ves svet se je čudil, kako je možno kaj tako jugoslovanskega na straneh uradnega lista — hrvatske kraljevine.

Sedaj pa je že prišlo na dan, da je bila to „neljuba pomota“. Sobotne „Narodne Novine“ namreč izjavljajo: „Povodom uvodnega članka, ki je bil priložen preteklo sredo v „Narodnih Novinah“ v neuradnem delu, izjavlja kr. hrv.-slav.-dalm. deželna vlada, da je bil ta članek priložen brez njenega znanja in odobrenja; ona obsoja ta članek in je ukrenila, da se kaj takega (Sirašno!) ne zgodi več.“

Ko bi pač bila hrvatska vlada prezrla članek in ga ne obsodila! Joj, to bi bili ljudje kazali za njo in pravili: „Sram jo bodi; popularna hoče biti!“ No, pa za enkrat je taka kleveta brezpredmetna.

Beračanje je prepovedano! Dan za dnevom se valijo v naše uredništvo razni berači in potepuhi, ki so prišli v „momentano zadrego“, pa sedaj kot „kolegi“, „žurnalisti“ in „literati“ iščejo pomoči. Dobro bi bilo, kar bi bilo! Eden rabi samo še eno krono za vožjo Bog ve kam, drugemu manjka ravno 30 vin, za prenočišče, tretji še danes ni ničesar jedel, četrti rabi čevlje in baš oni, ki jih ima navzoči urednik obute, bi mu prijali itd.... Vsi taki prošnjiki so seveda za delo silno navdušeni, le žal, „ne dobe ga“.

Dočim se nam je izpočetka čudno zdelo, kako da se zatekajo k nam Finlandci, Rusi, Bolgari, Španci, Poljaki, Nemci, Italijani, Francozi itd., sedaj že skoro mislimo, da je v tem sistem. Prosimo torej slavno občinstvo, naj nam ne pošilja takih ljudi, ampak naj se jih odkriža kakorkoli. Za tulce pa so itak konzulati v Trstu, le da si velikokrat k njim ne — upajo.

Pa bi bilo res težko vsakemu ustreči, ker imamo povprečno po troje obiskov na dan. Naj se nam tveja priznanja z Rusi, ki ne znajo ruski, s Francozi — „monarhisti“, ki so morali pohegniti, in z Dalmatinci, ki pravijo, da „rajše govore nemški“. Imamo sicer tako lepo priliko, uriti se v raznih jezikih, a kaj, ko nam pa konverzacija zagrenjuje nesrečnikova „momentana zadrega“.

Odbor ženske podružnice CMD vabi uljudno vse Slovenke brez razlike, da pridejo v soboto, dne 3. majnika ob 8 zvečer k predavanju.

Ko so pozvani naši možje, tedaj gredo vsi v tolikem številu, da je sleherna dvorana premajhna. Ali hočemo me zaostajati? Res, da ima žena raznih nujnih domačih opravil, a za enkrat naj uredi tako, da se lahko odtrga od doma par uric. Saj pridobi pri tem mnogo več, nego bi sicer doma. Stihala bo vsaka, kakšne dolžnosti in pravice, ima kot mati, kot vzgojiteljica in kot hči svojega naroda.

Predmet je torej jako važen in mora zanimati vsako Stovenko, če ima le količak smisla za blagor svoje družine in blagor celokupnega naroda. Torej na svidenje v soboto! Med tem pa navdušite druga drugo in agitirajte, da bomo častno zastopane, da bo imel g. govornik tudi veselje govoriti ob polni dvorani.

Drang nach Osten. Iz Avč smo prejeli: Z ozirom na to, da se mi je od neke strani predbacivalo, da sem jaz pisec notice v „Edinosti“ št. 111 pod naslovom „Drang nach Osten“, izjavljam tem potom, da nisem s tem člankom v nikaki zvezi, kar lahko tudi slavno uredništvo potrdi.

Matej Murovec, ogibalni čuvaj v Avčah.

Prilomba uredništva. Potrjamo, da gornja izjava odgovarja popolnoma resnici. Sicer pa je jako značilno za železniške oblasti, da stikajo le za pisem, da bi se primerno znani nemški „plemenitosti“ — maščevale nad njim. Raje naj bi izjavile, odločno in decidirano, je-li vse to resnično, kar je navedeno v oni notici. To bi zanimalo javnost, ne pa oseba piščeve.

Vojaske plače. Od 1. majnika t. l. dalje bo dobivalo aktivno vojaštvo prvega in drugega aktivnega letnika sledeče plače: poddesetnik 20 vin., desetnik (korporal) 30 vin., vodja 45 vin. na dan. Poddesetniki, desetniki in vodje, ki sprejemajo sedaj po 24, 36 in 48 vin. na dan bodo v mirnem času dobivali to plačo do svojega povzicanja. Poddesetniki in podčastniki, ki služijo tretje leto, bodo tudi odslej dobivali enako plačo, kakor doslej.

Vžigalice družbe sv. CM. Da ne bode neopravičenih pritožb, javljam tem potom

vsem gg. trgovcem in konsumentom, da še vedno pričakujem vžgalice, ki bi jih bil moral sprejeti že v mesecu februarju. Neštevilna pisma in brzojavke, z moje in s strani g. Perdana tovarni, niso imele nikakega uspeha.

Kakor se mi pa sedaj javlja, dobim vžgalice morda še ta teden, da mi bode na ta način mogoče zadovoljiti vse one, ki reklamirajo naročbe.

Smatral sem za potrebno, da to javno razjasnim, da se tudi konsumenti ne bodo brezpotrebno hudovali na trgovce, ki nimajo užigalic na razpolago.

Vekoslav Plesničar.

Društvo kmetijskih učiteljev iz južnih avstrijskih kronovin bo imelo svoj ustanovni občni zbor na Binkoštno nedeljo dne 11. maja v Gorici v hotelu pri „Zlatem jellenu“ ob 10:30 dopoldne. Po skupnem obedu ogled kmetijske šole v Gorici.

Žrebanje efektne loterije „Splošnega slovenskega ženskega društva“ v Ljubljani se bo vršilo z dovoljenjem c. kr. finančnega ministrstva nepreklono dne 1. julija t. l.

Tržaškemu dopisniku „Zarja“. Sedaj ste torej pričeli. Prosto vam in nikar ne mislite, da me boste le najmanj razburjali. Ampak eno vam povem prijateljsko na uho: Ne govorite raje o značajih! Kati verujete mi, da si bo vsak pošten človek zatiskal nos, kadar me boste primorali, da bom dal galerijo vaših značajev mimo defilirati. Odkazal bi vam, gospod dopisnik hvaležnejšo nalogo: Govorite raje o brezprimernem nečloveškem ravnanju izvestnih vaših vodilnih „sodrugov“ s človekom, ki ga je mladostni idealizem privedel v vaše vrste in ki je imel le to hibo, da se izvestnim vašim mogotcem ni znal in tudi ni hotel prilizovati. Tu imate prav lepo in obširno polje, na katerem se prav temeljito lahko izkašljate na „značaje“.

Gospod dopisnik, celih šest mesecev sem bil brez kruha na cesti. In kamorkoli sem se obrnil za službo, sem našel na „neugodne informacije“.

Ali veste, g. dopisnik, odkod so prihajale? Potrudite se malo in izvedeli boste gotovo njihov vir. Potem pišite o značajih! Socialna demokracija me je hotela „dvigniti“, pravite. Zares, to „dviganje“ si bom zapomnil svoje žive dni. Bože mili, če mislite tako „dvigati“ tudi delavstvo, potem je pa res bolje, da vaša firma raje danes nego jutri likvidira. — Toliko v odgovor. Sicer pa vedite, da je ton vaše notice tak, da se na njej prav jasno poznajo sledovi pristne žganjarske duše. Oprostite, pa ti, ljubezni „Zarja“, če na barabske izbruhe ne odgovarjam z rokavicami.

Trst, dne 28. aprila 1913.

Vekoslav Mrak.

Majnik, čas radosti se oznanja, to je razvideti že iz današnjega oglasa glavnega zastopstva Češke industrijske banke v Ljubljani. Lep majnik in pa glavni dobiček — to bi bilo nekaj!

Tržaška mala kronika.

Trst, 28. aprila.

Dve tatvini tekom dveh tednov. Pred tremi tedni so neznani lopovi vlomili v trgovino Jakoba Pippana v ulici Stadion št. 27 in so pokradli za K 1500 — blaga. Preteklo noč pa so se tatovi zopet hoteli okoristiti s tatvino v tej trgovini. Našel jih je policijski stražnik Gombač, ki je naročil nekemu pasantu, naj telefonira po policijo. Ta je bila takoj na mestu in tudi lastnika Pippana so obvestili. Sedaj so odprli trgovino; na pragu se je pojavil možak z dvema kovčegoma, ki je — ugledavši policijo — obstal kakor okamenel. Bil je to 30 let stari dninar Ivan Bošketič iz Zadra, ki je že 14 let svojega življenja prebil v ječi. V kovčegih je bilo polno perila za moške, ženske in otroke in celo dve moški obleki. Ukradene reči so vredne K 485-60.

Ta tatvina je Pippana sicer razžalostila, a razveselil se je, ko so našli pri Bošketiču nekaj reči, ki so bile Pippanu prvič ukradene. Bošketič je vse priznal, noče pa izdati svojega tovariša, ki bi mu bil moral priti vrata odpirati, kar je oskrbel stražnik.

Društvene vesti.

Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi svoj 1. redni občni zbor za letni tečaj v sredo, 30. aprila v restavraciji Karl Drož VIII. Alsterstrasse 59. z običajnim sporedom.

Pevsko društvo „Trst“. Naznanja se vsem pevcem in pevkam, da se začnejo zopet redne pevske vaje. In sicer vsak torek in petek, ob 8 zvečer. Pevovodstvo je zopet blagohotno sprejel g. Mirko Polić, kapelnik slovenskega gledališča. Danes zvečer pevska vaja za mešan zbor. Novi pevci in pevke se sprejemajo.

Odbor podružnice „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer točno ob 8:30 važna odborova seja v gornjih prostorih restavracije Baikan. Ker priredi ljubljanska „Glasbena Matica“ na binkoštno soboto v

Trstu koncert, je treba mnogih in velikih priprav. Zato prosim vse odbornike, da točno in vsi pridejo k seji. Predsednik.

Podružnica CMD pri Sv. Jakobu javlja, da se je odbor konstituiral kakor sledi: predsednik Josip Sorn, podpredsednik Ernest Volarič, tajnik Josip Duraik, blagajnik Jakob Mrhar, blagajnikov namestnik Fran Strancar, odborniki Edvard Dobrila, Anton Sluga, Milka Širok in Ljudmila Lapažne.

Slovensko gledališče.

V četrtek, na dan 1. maja bo poslednja muzikalna predstava v tej sezoni: vprizori se zadnjič Smetanova opera

„PRODANA NEVESTA“

in to kot

častni večer

kapelnika g. Mirka Polića.

Gotovo nihče, ki ljubi lepo umetnost, ne zamudi te zadnje prilike, da čuje slavno opero, da se poslovi od milih gostov in da ob enem počasti mladega moža, ki ima s svojo pridnostjo, s svojim znanjem in z ne-sebično požrtvovalnostjo neveljive zasluge za razvoj našega gledališča.

P. T. gg. igralci so naprošeni, da pridejo na nocojšnjo vajo za poslovični večer g. Rajnerja.

Velik javen shod NDO.

V nedeljo ob 10 dopoldne se je vršil v društvenih prostorih NDO. velik javen shod, ki ga je sklical osrednji izvrševalni odbor organizacije. Shod je bil naravnost impozanten: dvorana je bila natlačeno polna zavednih delavcev. „Zarja“ se tolaži s tem, da je bilo na shodu zares „kakih 70 ljudi“. Nismo hudobni ljudje in ne maramo nikomur kratiti nedolžnega veselja; zato tudi raznim Regentom prav iz srca radi privoščamo nekoliko skromne tolažbe, saj jim itak le prehitro prišel trenautek, ko bodo morali spoznati, da so v Trstu generali brez armade. — Ta shod je dokazal, da je NDO v najlepšem razcvitu in da je nič več ne ustavi na njen zmagonosni poti.

Shod je otvoril predsednik osrednjega izvrševalnega odbora, tov. dr. Sosič, ki je poročal o kongresu in o potrebi, da se je ustanovil osrednji izvrševalni odbor. Organizacija se je tako krepko razvila, da jo je bilo na vsak način treba postaviti na širšo podlago, ako naj zmaga delo, ki se kopiči od dne do dne bolj na vseh koncih in krajih. Govornik je tolmačil bodoče naloge organizacije in obljuboval, da hoče kot predsednik v polni meri vršiti svojo dolžnost.

Po njem je povzel besedo strok. tajnik Brandner, ki je govoril o razmerah slovenskega delavstva v Trstu in o potrebi močnej in trdne strokovne organizacije, da si to delavstvo z njeno pomočjo pribori boljše življenjske pogoje. Med drugimi je omenjal tudi razna gibanja, pri katerih so igrali socialni demokrati ulogo, ki je bila pač vse prej nego delavstvu koristna. Pozivljaj je delavce, da naj se pridružijo do zadnjega moža NDO, kjer bodo imeli najboljše zavarovane ne samo svoje razredne, temveč tudi svoje narodne interese.

Tov. dr. Krišovec je razpravljaj o potrebi, da posveča NDO za naprej tudi raznim socialnim institucijam večjo pozornost. Je mnogo socialnih institucij, ki so poklicane v to, da varujejo delavčeve koristi in da mu olajšujejo njegov težki boj za obstanek.

V Trstu pa ravno pri teh socialnih institucijah, ki jih imajo danes socialni demo-

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na javni dražbi, ki se bo vršila dne 30. t. m., od 9 do 12 dopoldne, se bo prodajalo:

Omivalniki z mramorjem in zrcalom, kredenca, mizica, zlata verižica, zapestnica, uhani in prstan, srebrna ura, velika množina opreme za godala, palic, svilnatga blaga, pokrival, palic in opreme za dežnike, solacnikov in ženskih dežnikov.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MARGANTON - TRST

Mnenje g. dr. K. Karwowski-ja, glavnega zdravnika bolnišnice deteta Jezusa v Varšavi.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Več časa že raam Vaše železnato klna vino Serravallo kakor to- nično zdravilo pri bolanih in konvalescentih v njihovo veliko korist, po- sebnost zato, ker ono je zdravilo, ki ga tudi ženske in otroci prav radi pijejo. Z mirno vestjo ga lahko priporočam vsem onim, ki ga rabijo.

Dr. K. Karwowski.

Koncesionirani zobotehnik

ALEKS. LUKEŠ

Trst, ulica Nuova 13.

Sprejema: od 9-12 in od 2-5.

ZALOGA OBUVALA
in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. G. Carducci 27.

Podružnica: ulica Riborgo št. 28.

Velika izber mo- škij in ženskih čevljev. Poprave se izvršujejo to- čno in solidno po zmernih cenah

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žične mreže, pohištvo železno in iz medi dobavljiva, kakor je dokazano, trvdka

VALENTIN BERGMAN

GRADEC

Podružnica Trst

ul. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastoj.

Vladimir Petrič

urar in mehanik
v NABREŽINI pri cerkvi

Prodaja in popravlja vse v njegovo stroko spadajoče predmete. Cene zmjerne. Na željo popravlja šivalne stroje na domu.

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovjše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moke Združ. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usro! se pošiljajo na zahtev o.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat. Brzojavi: ALBERTO FINZI, Trst.

Zdravilno plvo dvojnega kvasa Val zdravniki ga priporočajo.

Odlikovano na : 7 razstavah. :

S. STEFAN

Odlikovano na : 7 razstavah. :

Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

Odlikovana to- varna sodavice

ADRIJA

Sv. Ivan pri Trstu, Via S. Cillno št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566.

se priporoča najtopleje slovanskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

DARUJTE ZA „DIJAŠKO KUHINJO“

Trgovci, peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki, naročajte pri domači trvdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam se vdan J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.

kratje v rokah, slovenskega delavca na vse mogoče načine zapostavljajo. Na nas je, da se te razmere temeljito izpremenijo s tem, da priborimo slovenskemu delavcu na upravo teh socialnih institucij primeren vpliv, ali se pa tam, kjer nam drugače ni več mogoče varovati koristi slovenskega delavca, kakor n. pr. pri okrajni bolnišnici blagajni, kratkoročno emancipiramo od italijanskih delavcev ter se pridružimo svojim lastnim bolnišničnim blagajnam.

Govoril je nato novi strokovni tajnik Vek. Mrak, ki je naglašal, da je NDO svojo otroško dobo preživela, da mora sedaj iz povojev in stremelj za tem, da nastane krepka in silna vseslovenska delavska organizacija. Da, še več. Vse naše stremelje naj gre za tem, da bomo lahko v doglednem času klicali: ogromna večina slovenskega delavstva na jugu je zbrana pod zmagonosnim praporom jugoslovanske delavske organizacije. Govornik je rekel, da ne bo obširneje govoril o razlogih, ki so ga kot bivšega navdušenega socialnega demokrata dovedli v vrsto NDO. Saj mu bodo gospodje sodrugl gotovo dajali še prilike, da bo še marsikomu trgal hlaavsko krinko raz obraz....

Danes pravi samo to, da je prišel v vrste NDO s poštenim srcem in v zavesti, da je prišel tudi med poštene ljudi.... Danes daje slovesno obljubo, da hoče vse svoje moči posvetiti napredku NDO in v njemu služiti interesom slovenskih delavcev.

Ko sta nato govorila še tov. Stok in Pregarc ter pozivljala delavstvo, da naj se organizira in razvije intenzivno agitacijo za NDO, je tov. dr. Sosič zaključil ta impozantni shod.

Narodni delavci, proslavite 1. majnika!

NDO in Zveza jugoslovanskih železničarjev v Trstu priredita na dan

1. majnika

skupno manifestacijo po sledečem sporedu: Ob 9 predpoldne

velik manifestacijski shod

v gledališki dvorani „Narodnega doma“ v Trstu. — Po shodu obhod po mestu z godbo NDO in zastavama: centrale NDO in zidarske skupine NDO.

Ob 2 popoldne zbirališče pred „Nar. domom“ v Trstu, odkoder ob 2:30 pop. odhod z godbo in zastavama na čelu profi Sv. Jakobu, kjer se bo vršila na vrtu kons. društva „Jadran“

velika majniška veselica

z godbo, petjem, plesom, srečolovom, šaljivo pošto itd. Začetek veselice ob 3 pop. Vstopnina 50 vln. za osebo.

Podružnica NDO v Škedenju: Ob 8 zjutraj v „Gospodarskem društvu“ v Škedenju manifestacijski shod.

Po shodu se pridruži škedenjsko narodno delavstvo tržaškim manifestantom.

Podružnica NDO v Sv. Križu: Ob 7 in pol zjutraj zbirališče v društvenih prostorih. Ob 8 obhod po vasi z godbo in društveno zastavo. Ob 3 popoldne

manifestacijski shod

na dvorišču hiše tov. Košute št. 49.

Slovensko in slovensko delavstvo v Trstu in okolici! 1. majnika manifestira delavstvo vesoljnega sveta svojo razredno zavest in svojo razredno voljo. Tudi jugoslovansko delavstvo ne sme zaostati, to tem manj, ker s proslavo 1. majnika manifestira ne samo proti gospodarskemu, temveč tudi proti narodnemu suženstvu. Z ogromno udeležbo na naših prireditvah naj jugoslovansko delavstvo dokaže, da se zaveda svojih pravic in da si jih od nikogar ne da krati.

Osrednji izvrševalni odbor NDO v Trstu. Osrednji izvrševalni odbor ZJŽ v Trstu. Odbor podružnice NDO v Škedenju. Odbor podružnice NDO v Sv. Križu.

Nar. del. organizacija.

„Zveza jugoslovanskih lesnih delavcev“ sklicuje za danes dne 29. t. m. ob 7:30 zvečer v društveni dvorani, ulica Sv. Franciška št. 2, javen shod vsega delavstva lesnih strok: lesnih težakov, tesarjev, mizarjev, parketnih stavcev itd.

Shod je velike važnosti, zato pričakujemo, da se ga udeleže lesni delavci vseh strok v velikem številu.

Ženska skupina NDO je priredila v nedeljo sijajno uspelo zborovanje, na katerem je poročala predsednica ženske skupine, tov. Dekleva. Opaža se splošno zanimanje za žensko organizacijo.

Odbor zidarske skupine NDO. Jutri, v sredo, ob 5:30 važna oborožna seja.

DAROVI.

— Uradniki I. skupine so darovali za slov. šolo v marcu in aprilu po K 34/33, skupaj K 68/66.

G. Henrik Stibil je odstopil svoj delež „Trž. hran. in pos.“ v znesku K 20 z dividendo za 4 leta K 5/20 možki CM podružnici.

Vesti iz Goriške.

Kobarid 22. aprila. Dne 19. t. m. se je vršil vojaški nabor v Kobaridu in sicer zadnji za politični okraj toliminski. Od 180 predstavljenih nabornikov je bilo potrjenih 49.

Minola zima je bila prav mila, po dolini brez snega; mesec marec je obetal prav zgodnjo spomlad, travniki so že dobro zeleneli in tudi sadje se je pripravljalo za cvetje; dne 13. aprila pa je zapadel po vsi dolini, za snegom smo imeli par prav zelo mrzlih dni s slano in ledom, tako, da je napravilo na sadju in travnikih občutno škodo, posebno na orehih. Tako se je uresničil stari pregovor: kar marec porase, april popase. Radi lanske slabe letine na senu je veliko pomanjkanje na piči, seno drago, 8—9 kron kvintal, nekateri zahtevajo celo 10 kron. Dne 21. t. m. je bila razstava goveje živine, na kateri je bilo približno 100 glav prav lepe živine. Živina je v tem kraju res lepa, da jo je veselo gledati, odkar so uveli v ta kraj Melitsko pasmo; ali pravih mlekaric ni, kakor so bile poprej, ko je bila še stara pasma živine, dasi je bila seveda manjša; radi tega je imela sicer manj vrednosti za meso, toda kmet ima glavni dobiček od živine le od mleka.

„Podporno društvo“ v Nabrežini bo praznovalo na dan 25. majnika t. l. 15letnico obstanka društva ter priredi popoldansko veselico in ples. Naproša vsa bližnja društva, da onega dne ne bi priredila kake veselice ali v okolici. Odbor.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vln. na besedo. Manjše tiskane besede računajo po 2 vln. Najmanjša prijateljska 10 vln. Plača se takoj izročitvenemu oddatku.

Apnenica, staroznana, odlikovana, prej L. Boschetti & Co., Nabrežina, je zopet v obratu. Apno najbolje kakovosti. Najnižje cene. Prekupcem popust. Lastnik J. Wild. 902

Mandlje zelene, nezele, kupuje Solinger, skladišče na dvorišču ul. Geppa 5. Pokazati je treba vzorce. 875

V najem se oddajo stanovanja v novi, moderni opremljeni hiši pri sv. Ivanu pri cerkvi, ul. delle Doccie št. 919. 934

Vdovec 30 let star, išče za ženinca dekle iz poštene hiše, staro do 30 let, Slovenko, ki bi znala nekoliko kuhati. Sem tesar in imam par sto kron. Naslov pismeno: I. P. Trst, ul. delle mura, I. nadstropje, ali pozneje ustmeno. 933

Odda se meblirana soba za dve osebi s porabo kuhinje, v stanovanju je voda in plin, ul. Madcennina 13, I. vrata 4. 987

Hišica z zemljiščem v Rocolu se proda po nizki ceni. Pojasnila ul. Chiozza 82. 988

Priporočljive tvrdke.

Urnina in zlatarna v Trstu, ul. Settefontane št. 10. Po najnižjih cenah se popravljajo ure in zlati predmeti. Popravljajo se budilniki z garancijo po K 1.—. Caio Squadran. 909

Išče se za vsak okraj res ZANESLJIV, PRIZADETLJIV ČLOVEK, katerega koli stanu, v svrhu vodstva razpošiljalnice na debelo. Nepoklicna naloga. Do 400 K mesečnih dohodkov. Glavnica in znanje nepotrebno. Ponudbe pod K. P. 6090 na naslov Rud. Mosse, Cöln.

Zaradi preselitve se prodaja v čevljarnici

„Alla Sartorella“ Trst - ulica Barriera vecchia št. 10. vae blago

po jako nižanih cenah:

čevlji za moške, ženske in otroke vseh vrst.

Zaloga izdelanih oblek

Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specijaliteta v veznji. — Izbira volnenega blaga.

NA OBROKE! Zmerne cene!

Adolf Kistoris

Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad. zraven „Buffet Autom.“ — Telefon 251, Rim. II.

:: POZOR! Skladišče se nahaja v I. nad. ::

Oglase, poslana, osmrtnice in vsakršna razglasna ali reklamna naznanila je pošiljati le „Inseratnemu oddelku Edinosti“

Zahvala.

Na mnogobrojnih dokazih odkritega sožalja kakor tudi na krasnih darovanih vencih ob priliki smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega očeta, brata, tasta in starega očeta, gospoda

ANTONA VIČIČA

izrekamo vsem, zlasti pa prečastiti duhovščini in ravnatelju lista „Triester Zeitung“ tudi v imenu vseh sorodnikov svojo najglobljo in najprisrčnejšo zahvalo.

Trst, dne 28. aprila 1913.

Žalujoče rodbine
Vičič, Windisch, Ballisch.

15 glavnih dobitkov

90000, 40000, 30000, 20000 in 20000 kron, oziroma frankov in lir

zadene tekom meseca majnika

v srečnem slučaju že z vplačilom samo 5 kron, kdor naroči izborno skupino 5 srečk na 70 mesečnih obrokov po K 5.—.

5 žrebanj vsako leto!

Zahtevajte obširni majnikov prospekt!

Iz njegove vsebine: Za eno krono 100000 frankov!

Češke industrijske banke glavno zastopstvo, Ljubljana.

TVRDKA

Francesco Bednar

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST

je preložila svojo

trgovino šivalnih strojev
bicikljev in pridevkov z mehanično delavnicco vred iz ulice Ponterosso št. 4
v ulico Campanile št. 19.

Prvaslovenska mirodilnica

v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori 18, v bližini gostilne NDO, Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumijs, sveč, mila, parfumov, mineralnih vod itd.

Izvršujejo se pošiljke petroleja v originalnih posodah in drugo.

Bel kamen

sirovo obdelan, iz nabrežinskih in repenskih kamnolomov, različnega obsega, se proda pod ceno od 1 do 50 vagonov. — Za naročbe, obseg, ceno se je obrniti: Vascotto, kavarna „Adriatico“.

Zobotehnik iz Nemčije

Josip König

diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.

... TRST ...

ulica S. Nicolò št. 18, II. n.

Plačila na mesečne obroke.

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON 1085. TRST
št. 1085. ul. della Zonta št. 7. I.

1925

PARNA pralnica, čistilnica na suho ALBIN BOEGAN

ulica Farneto št. 9, Trst.

Ženske, moške in otroške obleke, toalete, uniforme, prevleka pohištva, preproge, kožuho-vina, perje, rokavice itd. itd. se barvajo in čistijo na suh način najnatančneje in najskrbneje po najnižjih cenah v centrali ul. Farneto št. 9 in tržaških podružnicah ulica dell' Istria št. 12 in ulica Belvedere št. 49 ter v podružnici v Gorici, ulica del Teatro št. 14.

Odhajanje in prihajanje vlakov

od 1. oktobra naprej.

Časi za prihod, oziroma odhod so naznanjeni po srednje-evropskem času.

C. kr. državna železnica.

Odhod iz Trsta (Campo Marzio).

5.00 B Herpelje, Pula in medpostaje.
5.52 M do Poreča in medpostaje.
5.55 O do Gorice in medpostaje (Ajdovščina).
7.37 O Herpelje-Divača-Ljubljana-Dunaj in medp.
7.45 B Gorica, (Ajdovščina), Jesenice - Celovec - Dunaj-Praga-Dečín-Beljak-Berlin - Monakovo in medpostaje.
9.06 O Gorica-Jesenice-Celovec-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Dunaj in medpostaje.
9.10 O Herpelje, (Rovinj), Pula in medpostaje.
9.15 M le do Buj in medpostaje.
12.50 O Gorica (Ajdovščina) Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec in medpostaje.
2.40 M do Poreča in medpostaje.
4.30 O Gorica-Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec-Dunaj.
4.42 O Herpelje (Divača-Dunaj) - (Rovinj) Pula in medpostaje.
6.00 B (Turški ekspres) Gorica-Jesenice-Ljubljana-Beljak-Inomost-Monakovo-Pariz in medp.
7.35 M le do Buj in medpostaje.
7.40 O do Gorice in medp. (Ajdovščina).
8.22 O Herpelje (Divača-Ljubljana-Dunaj) Pula in medpostaje.
8.40 B Gorica-Jesenice-Beljak-(Monakovo-Berlin), Celovec-Dunaj-Linac-Praga-Dečín.
10.39 O Gorica, Jesenice, Beljak, Inomost, Monakovo.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

2.14 O Herpelje-Divača.

2.20 O v Gorico.

Prihod v Trst.

5.47 O Iz Dunaja, Solnograda, Celovca, Monakova, Inomosta, Bolcana, Beljaka, Ljubljane, Jesenic, Gorica.
7.04 O Iz Dunaja (čez Divačo—Herpelje).
7.25 O Iz Gorice (Ajdovščine).
8.25 M Iz Buj (in medpostaje).
9.00 B Iz Berolina, Draždan, Linca, Dunaja, Celovca, Beljaka, Jesenice, Gorice (in Ajdovščine).
9.35 O Iz Pule (Rovinja).
10.17 O Iz Jesenice, Gorice in medpostaj.
11.25 B (Turški ekspres) iz Pariza-Monakova-Celovca-Dunaja-Linca-Jesenice-Gorice.
12.43 M Iz Poreča in medpostaj.
2.00 O Iz Celovca, Trbiža, Ljubljane, Gorice, (Ajdovščine) Berolina, Draždan, Praga, Dunaja.
3.37 O Iz Pule, (Rovinja), Herpelj in medpostaj.
4.32 M Iz Buj in medpostaj.
7.00 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Trbiža, Ljubljane, Jesenice, Gorice.
7.05 O Iz Pule, (Rovinj), Herpelje, Divača, Dunaj.
8.00 B Iz Berolina, Draždan, Praga, Linca, Dunaja, Celovca, Inomosta, Beljaka, Jesenice, Gorice, (Ajdovščine).
10.00 M Iz Poreča, Buj, Kopra.
10.23 O Iz Pule (Rovinja), Dunaja (čez Divačo).
10.57 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Gorice.
Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:
9.37 O Iz Gorice.
9.41 O Iz Divače, Herpelj.

Pomladansko zdravljenje

je najbolje s kričistilnim

„čajem iz tisočrož“.

Obenem je to tudi izborno sredstvo proti škripanju v želodcu, hemoroidom itd. itd. Zavoj za 12 dni z navodilom za eno kremo se dobiva edino v odlikovani lekarni

„Al due Mori“ dr. A. Praxmarerja

Veliki trg, mestna palača. Telefon 337. Če se pošlje K 1/10, se odpošilja po pošti z obratno pošto poštne prosto. VARUJTE SE PONAREDEB!

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER

Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.

Specijalist za popravljanje

roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti. mašil za papirne dele in se se bolj kakovostno.

Back & Fehl

splošni uniformski zavod

Trst, Acquedotto 12

Izdelovanje uniform,

livrej in oblek po meri

in lastna delavnica

Pahor :: TRST ::

ulica Arcata 19.

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravila :: po jako nizkih

in zmernih cenah.